

30.1.2015

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: Petiția nr. 2554/2013, adresată de Inaki Albin Diaz, de cetățenie spaniolă, privind accesul persoanelor cu handicap la serviciile feroviare din Spania

1. Rezumatul petiției

Petiționarul reclamă o serie de dificultăți privind accesul persoanelor cu handicap la serviciile feroviare din Spania. Conform petiționarului, operatorul feroviar spaniol „RENFE” nu a pus în aplicare o politică efectivă privind mobilitatea persoanelor cu handicap, în special în ceea ce privește instalarea de platforme speciale de ridicare pentru a permite accesul în vagoanele trenurilor. Petiționarul consideră că această situație nu este în conformitate cu Comunicarea Comisiei Europene din 15 noiembrie 2010 denumită „Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere” (COM(2010)0636).

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 24 octombrie 2014. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 216 alineatul (6) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 30 ianuarie 2015

Observații generale

O mare parte a petiției constă în observații și reflecții generale cu privire la drepturile omului, egalitate și discriminarea persoanelor cu handicap. Potrivit petiționarului, întreprinderea feroviară tradițională RENFE neagă faptul că există o normă, o lege sau orice fel de obligație de a face accesibile trenurile pentru persoanele cu handicap. El anexează un articol de ziar care menționează linia de cale ferată „Irún-Brinkola” pe care RENFE nu a instalat platforme

elevatoare/lifturi cu platformă. Nu există nicio dată, iar petiționarul nu furnizează alte detalii sau informații.

Drepturile persoanelor cu handicap

Comisia Europeană se angajează pe deplin să protejeze și să promoveze drepturile fundamentale, precum și să îmbunătățească situația persoanelor cu handicap din Europa. În ianuarie 2011, UE a devenit parte la Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH) care a devenit în acest fel parte integrantă a ordinii juridice a UE. UE are obligația de a respecta CNUDPH în limitele competențelor sale.

Optimizarea accesibilității la mediul fizic, la transporturi, la informații și la sisteme și tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC), precum și la alte infrastructuri și servicii, ca o condiție premergătoare pentru participarea deplină a persoanelor cu handicap, este unul dintre obiectivele-cheie ale Strategiei europene 2010-2020 pentru persoanele cu handicap. Fondurile structurale europene (în special Fondul european de dezvoltare regională) reprezintă instrumente importante pentru îmbunătățirea accesibilității mediului construit. Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC) pentru fondurile structurale și de investiții europene în perioada de programare 2014-2020¹ impune statelor membre și Comisiei să adopte măsurile necesare pentru a preveni orice discriminare bazată pe handicap, în timpul pregătirii și implementării programelor, precum și ca, pe toată durata pregătirii și implementării programelor, să se țină seama de accesibilitatea pentru persoanele cu handicap. Autoritățile de management trebuie să se asigure că toate produsele, bunurile, serviciile și infrastructurile care sunt deschise sau furnizate publicului și sunt cofinanțate de fondurile ESI, în special în ceea ce privește mediul fizic, transportul și TIC, sunt accesibile tuturor cetățenilor, inclusiv celor cu handicap, în conformitate cu dreptul aplicabil, contribuind astfel la garantarea unui mediu fără obstacole pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă.

Este important de remarcat faptul că Spania a ratificat CNUDPH și protocolul opțional la aceasta în 2007. În calitate de stat parte la convenție, Spania are obligația de a apăra și a garanta toate drepturile omului și libertățile fundamentale ale persoanelor cu handicap, în special prin adoptarea de măsuri speciale pentru a asigura accesul acestora, în condiții de egalitate cu alte persoane, la mediul fizic, transport, informații și comunicații, inclusiv tehnologiile și sistemele de informații și comunicații, și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale (astfel cum prevede articolul 9 din CNUDPH).

La 11 aprilie 2014, Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap a adoptat Observația generală nr. 2² în vederea clarificării în continuare a articolului 9 menționat anterior. Statele părți au obligația să asigure dreptul la acces persoanelor cu handicap „prin implementarea strictă a standardelor privind accesibilitatea. Barierele în ceea ce privește accesul la obiectele, facilitățile, bunurile și serviciile existente care sunt deschise sau furnizate publicului sunt eliminate treptat printr-o modalitate monitorizată sistematic și, mai important, în continuu, cu scopul de a obține o accesibilitate completă.” Necesitatea de a adopta legislație și a monitoriza punerea sa în aplicare este evidentă: „Statele părți au obligația să

---

¹ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, JO L 347, 20.12.2013, p. 320.

² HYPERLINK

"http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en

adopte, să promulge și să monitorizeze standarde naționale privind accesibilitatea. Dacă nu există legislație relevantă, prima măsură este adoptarea unui cadru juridic adecvat. Statele părți ar trebui să realizeze o analiză completă a actelor cu putere de lege privind accesibilitatea pentru a se identifica, a se monitoriza și a se soluționa lacunele privind legislația și punerea în aplicare.”

În temeiul protocolului opțional la CNUDPH, Comisia pentru drepturile persoanelor cu handicap poate primi și examina comunicări ale sau în numele unor persoane fizice sau grupuri de persoane fizice care fac obiectul jurisdicției unui stat participant la protocol care pretind a fi victimele unei încălcări a dispozițiilor CNUDPH de către statul participant respectiv. O condiție pentru admisibilitatea comunicărilor constă în epuizarea tuturor căilor de acțiune disponibile la nivel național.

Transportul feroviar

Actele juridice cu privire la accesibilitatea sistemului feroviar al UE sunt:

- Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar.¹
- Până la 31.12.2014: Decizia 2008/64/CE a Comisiei privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la „persoane cu mobilitate redusă” din sistemul feroviar transeuropean convențional și de mare viteză²
- Începând cu data de 1.1.2015: Regulamentul (UE) nr. 1300/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la accesibilitatea sistemului feroviar al Uniunii pentru persoanele cu handicap și pentru persoanele cu mobilitate redusă³

Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 are ca obiectiv asigurarea faptului că persoanele cu handicap și persoanele cu mobilitate redusă (PMR) au aceleași oportunități de a utiliza transportul feroviar ca și alți călători. În acest sens, regulamentul prevede obligația întreprinderilor feroviare să instituie reguli de acces nediscriminatorii pentru acești călători astfel încât să aibă drepturi egale la transport și să nu li se poată refuza acceptarea unei rezervări și eliberarea unei legitimații de transport, decât în cazul în care acest lucru se justifică în regulile de acces, de exemplu, din motive de siguranță sau din cauza construcției vehiculelor (articolul 19). În conformitate cu articolele 22 și 23 din regulament, gestionarii de gară din gările dotate cu personal și întreprinderile feroviare ar trebui să asigure persoanelor cu mobilitate redusă asistență gratuită care să le permită îmbarcarea în tren și debarcarea din acesta. Regulamentul nu specifică prin ce mijloace se asigură această asistență (rampe sau alte mijloace).

În conformitate cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1371/2007, statele membre pot exclude anumite servicii de la întreaga aplicare a regulamentului. Spania a acordat scutiri pentru serviciile urbane, suburbane și regionale de la articolul 10, articolele 21-24 și articolul 27. Articolele 21-24 se referă în special la accesibilitatea serviciilor feroviare, la

¹ JO L 315, 3.12.2007, pp. 14-41.

² JO L 64, 7.3.2008, p. 72.

³ JO L 356, 12.12.2014, p. 110.

asistența în gări și la bordul trenurilor, precum și la condițiile în care se asigură asistența. Acest lucru înseamnă că întreprinderile feroviare din Spania nu trebuie să aplice în prezent regulamentul cu privire la aceste servicii. Derogarea pentru articolele 21-24 și articolul 27 a fost solicitată timp de cinci ani și poate fi reînnoită de două ori. Comisia va prezenta un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la situația derogărilor în statele membre ale UE până la începutul anului 2015. Articolele din Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 cu privire la transportul persoanelor cu handicap sau cu mobilitate redusă nu se aplică totuși serviciilor naționale (pe distanțe lungi) din Spania. Nu reiese clar pe baza documentelor prezentate de petiționar că au existat probleme în ceea ce privește asigurarea asistenței în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 cu privire la aceste servicii.

În conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (CE) nr. 1371/2007, întreprinderile feroviare trebuie să definească standardele de calitate a serviciilor care să vizeze, printre altele, asigurarea de asistență și să prezinte un raport anual asupra acțiunilor lor în materie de calitate a serviciilor. Întreprinderea feroviară spaniolă RENFE a publicat rapoarte anuale pentru anii 2011, 2012 și 2013 pe site-ul AEF¹. Potrivit informațiilor furnizate cu privire la transportul feroviar accesibil, în 2013 a fost asigurată o asistență permanentă în 68 de stații din rețeaua feroviară și o asistență specifică în 58 de stații din rețeaua feroviară.

STI PMR prevede standarde tehnice pentru trenurile și stațiile accesibile cu obiectivul de a îmbunătăți accesibilitatea transportului feroviar pentru persoanele cu handicap și persoanele cu mobilitate redusă. Aceasta se aplică reînnoirilor sau modernizărilor infrastructurii și a materialului rulant de la intrarea în vigoare a Deciziei 2008/64/CE a Comisiei la 1 iulie 2008. Versiunea revizuită a STI PMR – Regulamentul (UE) 1300/2014 al Comisiei –, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2015 se va aplica întregii rețele feroviare din UE; decizia din 2008 se aplică doar rețelei TEN-T, care nu include linia de cale ferată Irún-Brinkola la care petiționarul face referire. În orice caz, nu există nicio cerință privind instalarea sistematică de lifturi cu platformă pentru călătorii care utilizează scaune cu roțile în toate stațiile.

În cele din urmă, RENFE, întreprinderea feroviară tradițională din Spania a publicat un „Plan privind accesibilitatea universală” în 2010. Planul include, printre alte lucruri, achiziția de trenuri noi și adaptarea materialului rulant existent, în special trenuri suburbane sau pentru navetiști. Acesta ar include linii precum Irún-Brinkola. RENFE are, de asemenea, un serviciu numit „Atendo”, un serviciu fără plată care oferă asistență, printre altele, persoanelor cu handicap și persoanelor cu mobilitate redusă.

Concluzie

CNUDPH, la care Spania și UE sunt părți, prevede accesul în condiții de egalitate la transport și eliminarea barierelor în ceea ce privește accesibilitatea. Respectarea acestor obligații va face obiectul unei examinări de către Comisia ONU privind drepturile persoanelor cu handicap pe baza rapoartelor periodice transmise de statele părți ale convenției, în conformitate cu articolul 35 din CNUDPH. Examinarea este efectuată prin dialoguri interactive cu statele părți pe baza rapoartelor inițiale. Până în septembrie 2014, toate concluziile comisiei privind respectivele rapoarte conțineau recomandări referitoare la

---

¹ HYPERLINK "https://eradis.era.europa.eu/interop_docs/ruSQPreports/search_results.aspx"
https://eradis.era.europa.eu/interop_docs/ruSQPreports/search_results.aspx

accesibilitate, iar Spania nu făcea excepție.¹

În domeniul transporturilor există norme la nivelul UE care iau în considerare nevoile călătorilor cu handicap, și anume transportul feroviar de călători. Punerea lor în aplicare este competența statelor membre, în acest caz Spania. Oricare aspect legat de lipsa aplicării legislației Uniunii și naționale trebuie comunicat la nivel național. Odată ce căile de atac naționale au fost epuizate în Spania, poate fi adresată o plângere Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap în conformitate cu protocolul opțional la CNUDPH.

În ceea ce privește aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1371/2007 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar, Spania a exclus anumite servicii naționale de transport feroviar (servicii urbane, suburbane și regionale) din anumite articole, și anume cele privind transportul pasagerilor cu handicap sau cu mobilitate redusă. Cu toate acestea, potrivit unui studiu de caz cu privire la Spania care a fost realizat în cadrul unui studiu privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1371/2007 în statele membre ale UE², nu pare să existe probleme semnificative legate de aplicarea regulamentului în Spania, în special în ceea ce privește cerințele privind asistența acordată persoanelor cu mobilitate redusă. Studiul observă că legislația națională sau politica privind clienții a principalului operator național feroviar este în multe privințe mai generoasă cu călătorii decât prevede regulamentul. Petiția nu prezintă informații clare și precise care să permită Comisiei să inițieze o anchetă cu privire la situația din Spania. Plângerile călătorilor ar trebui astfel direcționate prima dată operatorului feroviar și/sau organismului național competent de aplicare a legii³. Un alt studiu de caz referitor la aplicarea generală a Regulamentului (CE) nr. 1371/2007 în Spania ar putea fi inclus în cadrul unui viitor studiu privind aplicarea.

---

¹ Statutul raportării CNUDPH cu privire la Spania poate fi urmărit la următoarea adresă de internet: [HYPERLINK](#)

["http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=ESP&Lang=EN"](http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=ESP&Lang=EN)

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=ESP&Lang=EN ;

Concluziile comisiei din 2011 cu privire la raportul inițial al Spaniei pot fi consultate la adresa: [HYPERLINK](#)

["http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fESP%2fCO%2f1&Lang=en"](http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fESP%2fCO%2f1&Lang=en)

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fESP%2fCO%2f1&Lang=en

² <http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/studies/doc/2012-07-evaluation-regulation-1371-2007.pdf>

³ http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/rail/doc/2007_1371_national_enforcement_bodies.pdf